

οὐ καλόγεροι κι οὐ τρελλοὶ σὺν τοὺς ψύλλους. Σὰν ἔλεγα πὼς θάτανε καλύτερα στὸ δάσος.

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Γιὰ ν' ἀποφύγουμε τίς ὑποψίες. Σὰν πάμε μαζί στὸ δάσος, θὰ πῶνε, γιατί ὁ θεοφοβούμενος Κοντράτης κάνει παρέα μ' ἓνα τέτοιο, μὲ συγχωρεῖτε, ἄνθρωπο; Ἐνῷ ἐδῶ εἶναι κοινὸ τὸ μένος. Ἐγὼ ἐπίτηδες ἀρροῖμαι λιγάκι νάρθηκ' καλύτερα νὰ σᾶς δοῦνε καὶ μὲ ἄλλους διάφορους ἀνθρώπους.

ΣΑΒΒΑΣ.—(Τὸν κοιτάζει ἐπίμονα). Λοιπὸν;

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—(Ἀποφεύγει τὸ βλέμμα του, σιγώνοντας τοὺς ὦμους). Δὲν μπορῶ.

ΣΑΒΒΑΣ.—Φοβάσαι;

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, φοβοῦμαι.

ΣΑΒΒΑΣ.—Τί τιποτένιος ἄνθρωπος ποῦ εἶσαι, καίμενε.

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Ὅπως θέλετε.

(Παύση).

ΣΑΒΒΑΣ.—Μὰ τί φοβάσαι, κοντέ; Ἡ μηχανὴ εἶναι ἀκίνητη, δὲ θὰ σὲ βιάσει. Θὰ τὴ στήσεις, θὰ τὴν κουρντίσεις...

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Μὰ δὲν εἶναι γι' αὐτό.

ΣΑΒΒΑΣ.—Τὸ δικαστήριό; Στὸ εἶπα καὶ σ' τὸ ξαρκάζω. ἂν σιμβεῖ τίποτε, θὰ πάρω ἐπάνω μου τὴν εὐθύνη. Δὲν τὸ πιστεύεις;

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Πὼς δὲ σᾶς πιστεύω; Σᾶς πιστεύω.

ΣΑΒΒΑΣ.—Τότε τί; Μήπως τὸ Θεό;

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Τὸ Θεό.

ΣΑΒΒΑΣ.—Μὰ σὺ δὲν πιστεύεις τὸ Θεό, ἀλλὰ τὸ διάβολο.

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Ποιὸς ξέρει, κι ἂν ἔξαφνα ὑπάγει; Τότε σᾶς εἰσχοιστῶ πολὺ, Σάββα Γεγόροβιτς, γιὰ τὴν ὑπογορέωση. Καὶ γιατί; Ζῶ ἡσυχά, καλὰ, εἰναι βέβαια, καθὼς λέτε, ἀπάτη. μὰ τί δουλειὰ ἔχω ἐγὼ σ' ὅλα αὐτά; Θέλουν νὰ πιστεύουν. Ἄς πιστεύουν. Ἀν τὸν ἐσθίσωκα ἐγὼ τὸ Θεό, νομίζω.

ΣΑΒΒΑΣ.—Ἄκουσε. Ξέρεις, πὼς μποροῦσα νὰ τὸ κρίνω μοναχός μου. Θάπτανα στὴ γιορτὴ νὰ πετάξω μιὰ μπόμπα, καὶ αὐτὸ θάτανε ὅλο. Μὰ τότε θὰ σκοτωνότανε πολλὸς κόσμος, καὶ αὐτὸ τώρα εἶναι περιττό. Γι' αὐτὸ, σὲ παροικαλῶ. Μὰ σὺν ἀνοηθεῖς, θὰ τὴ κάμω. γὰὶ θάνατε σὺ τὴν αἰσασία. Κατὰλαβε:

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Γιατί ἐγὼ; Ἀν θὰ τὸ κάνω ἐγὼ. Καὶ πάλι, τί δουλειὰ ἔχω ἐγὼ, μὲ ὅτι θὰ κάνεις ἐσύ; Εἶναι πολλὸς λαὸς στὸν κόσμο, δὲ θὰ τὸν σκοτώσετε ὅλο, ὅσο καὶ νὰ πετάτε μπόμπες.

ΣΑΒΒΑΣ.—Καὶ δὲν τοὺς λυπᾶσαι;

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Ἄν λυπηθῶ ὅλους, δὲ θὰ μεῖνει τίποτε γιὰ μένα.

ΣΑΒΒΑΣ.—Ἔτσι! Εἶσαι ἔξυπνος ἄνθρωπος, σοῦ εἶπα, μὰ σὺ δὲν τὸ πιστεύεις. Ἐξυπνος, μὰ νὰ χολάσεις ἓνα κομμάτι ξύλο, φοβάσαι.

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Σὰν εἶναι ἓνα κομμάτι ξύλο, γιατί ἀνησυχεῖτε τόσο; Ὅστε δὲν εἶναι ξύλο μοναχά, παρὰ εἰκόνημα.

ΣΑΒΒΑΣ.—Καὶ βέβαια. Κολήσανε πολλὰ ἐπάνω, ν' αὐτὸ καὶ τὸ ἐγυμνοῦν τόσο. Κι ἐγὼ δὲν ἀνέπαθ' ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀρκετὰ τιμᾷ.

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Πὼς δὲν ἀγαπᾶτε;

ΣΑΒΒΑΣ.—Ἔτσι, δὲν ἀγαπᾶ. Ὅταν γιὰ τὸν ἄνθρωπον τὸ καπέλο εἶναι πρὸ ἀκριβὸς ἀπ' τὸ κεφάλι του, τότε πρέπει νὰ τοῦ πάρει καὶ τὸ καπέλο καὶ τὸ

κεφάλι. Ἀχ, μπάρπα, ἂν δὲν ἦσουν φοβιτσιάρης, θὰ σοῦ ἔλεγα τόσα πράγματα!

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Αἱ καὶ δὲ μοῦ λέτε; ἀπ' αὐτὸ δὲ θ' ἀμαρτήσω. Καὶ δὲν εἶμαι φοβιτσιάρης παρὰ μόνον προσεχτικὸς ἄνθρωπος!

ΣΑΒΒΑΣ.—Αὐτὸ εἶναι, μπάρπα, μοναχὰ ἡ ἀρχή.

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Καλὴ ἡ ἀρχή. Μὰ ποῦ θάνατ' αὐτὸ τέλος;

ΣΑΒΒΑΣ.—Ἡ γυνὴ ἡ γῆ καταλαβαίνεις; Γυνὴ ἡ γῆ, καὶ ἀπάνω τῆς γυνὸς ὁ ἄνθρωπος, γυνὸς ὅπως τὸν ἐγέννησε ἡ μάνα του. Οὔτε πανταλόνι ἀπάνω του, οὔτε παράσημα, οὔτε τσέπες, οὔτε τίποτε. Φαντάσου: ἓνας ἄνθρωπος χωρὶς τσέπες, τί εἶναι αὐτό, αἱ! Ναι, ἀδερφέ, τὸ εἰκόνημα δὲν εἶναι τίποτε ἀκόμη.

ΚΟΥΡΑΝΤΗΣ.—Κι ἐγὼ αὐτὸ λέγω, θὰ κάνουν ἄλλο.

ΣΑΒΒΑΣ.—Ναι, μὰ δὲ θάνατ' αὐτὸ ἴδιο. Καὶ δὲ θὰ ξεχάσουνε πιά, πὼς ἡ δυναμίτιδα εἶναι δυνατότερη ἀπ' τὸ Θεό τους! Κι ὁ ἄνθρωπος δυνατότερος, καὶ ἀπ' τὴ δυναμίτιδα. Νὰ τοὺς γονατίζουν, νὰ τοὺς προσεύχονται, νὰ τοὺς δὲν τολμοῦν νὰ κοιτάξουν κατ' εὐθεΐαν, οἱ παλιοσκαλδοὶ, μὰ ἦρθε ὁ ἀληθινὸς ἄνθρωπος καὶ τὰ κατέστρεψε ὅλα. Ἔτοιμα!

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ.—Ἀλήθεια!

(Ἀπολυνθεῖ)

ΑΘΗΝΑ ΞΑΡΑΝΤΙΩΝ

ΕΙΜΑΙ ΣΑΝ ΕΝΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΛΑΔΙ...

Εἶμαι σὰν ἓνα πράσινο κλαδί, ἀποκομμένο ἀπὸ τὸ δέντρο ποὺ προτόειδε τὴ ζωὴ, σὲ κάποιο γινεὶ νὰ γινεῖται, ποῖος ξέρει! περιβόλι, γιὰ μιὰ δική του δεύτερη, καινούργια ἀνθοβολή!

Καὶ βρέθηκε τὸ πράσινο κλαδί, τὸ ἀποκομμένο ἀπὸ τὸ δέντρο ποὺ προτόειδε τὴ ζωὴ, βρέθηκε ἀγέτευτο ριχτὸ σὲ μιὰ γωνιὰ ποὺ ἥλιος, δὲν τὴ ζεσταίνει, ἀπότρεψη καὶ ἀπ' οὐρανοῦ βροχή.

Ἀν τὸ δροσίξει τὸ νερό, δὲν τὴ ποτίζει ὁ ἥλιος, δὲν τὸ αἰλεῖ τὸ γέφυρο τοῦ γιῶς καὶ τὸ πῦρ δὲν κελιάει στὸ πράσινο κλαδί τὸ ἀποκομμένο ἀπὸ τὸ δέντρο ποὺ προτόειδε τὴ ζωὴ.

—Ἐλα καὶ σκόρπισε, βορρῆ, τὰ γέφυρα μου πρὶν πέ- [σου]

κι' ἀπὸ τὰ πόδια πατηθῶν στ' ἀκάθαρτα τοῦ δρόμου, Ἡ γέφυρα με στὸ δέντρο, ἐκεῖ ποὺ τὴ ζωὴ προτόειδα καὶ τὰ πόδια τοῦ προτάκουσα τὴ γέφυρα στ' ὄνειρό μου...

ΔΙΑΝ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Θὰ εἶτανε πρὸ συμπαιδισμένοι καὶ πρὸ λογικοὶ οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἀναρχικῆς γλώσσας, ἀνίσως καὶ ἡ γλώσσα εἶτανε μιὰ δύναμις γιὰ τὴν ὁμορφιὰ μονάχα τὴν καλλιτεχνική, καὶ ἀνίσως δὲν εἶτανε, ἴσα καὶ μαζί, μιὰ δύναμις γιὰ τὴν κοινωνικὴ ἐνέργεια.

Π α λ α μ α ς